

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

פרשת שלח

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

- א. מקושש העצים ועונשו
- א. כעס השי"ת וסליחתו ע"י תפילות משה
- א. דיני מצוות חלה
- ב. המרגלים תרים את הארץ
- ד. דיני מצות ציצית
- ד. דיני פר העלם דבר
- ה. בכיית העם
- ה. המרגלים מוציאים דיבת הארץ
- ו. שליחת המרגלים ע"י משה
- ט. פירוט שמות המרגלים
- מ. דיני חטאת יחיד
- מ. ציווי הנסכים והמנחות
- צ. עליית המעפילים והכאתם
- ר. עונש העם והמרגלים

שאלה לשולחן שבת

"ראשית עריסותכם חלה תרימו"ו

כתוב בשולחן ערוך (יו"ד שכ"ו ס"ב): 'אבל [שאר אדם שאינו נחתום] העושה עיסה לחלקה בבצק, פטורה'.

ויש לבאר את מנהג ישראל המפרישים חלה בערב שבת מהעיסה שממנה מחלקים חלקים שבכל אחת מהן יש פחות משיעור הפרשת חלה כדי לקלוע מהם חלות לשבת, והרי מבואר בשו"ע שמי שמחלק את הבצק אינו חייב בהפרשת חלה?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"כולם אנשים" - 'ואותה שעה כשרים היו' (רש"י)

יש לפרש למה התכוון רש"י בפירושו: 'ואותה שעה כשרים היו'. והנה, עונש המרגלים נגזר עליהם כנגד ארבעים יום שימתינו ארבעים שנה, יום לשנה. ולפי חשבון זה יוצא שעל ארבעים ימים של חטא שהם 960 שעות (40 כפול 24) נענשו 480 חודשים (40 כפול 12) דהיינו שעל כל שעה נענשו 15 ימים - חצי חודש. בני ישראל יצאו ממצרים בט"ו בניסן ונכנסו לארץ ב' בניסן - הרי שנחסרו ממנין ארבעים השנים ארבעה ימים, כמו כן יש להחסיר עוד 11 ימים שממילא היו צריכים ללכת בהם אפילו אם היו נכנסים מיד לארץ שהרי כתוב: "אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר עד קדש ברנע". הרי שנחסרו 15 ימים ממנין ארבעים השנה שהם כנגד שעה אחת של ריגול, וחייב להיות שבאותה השעה הראשונה של המרגלים עדיין לא חטאו וכשרים היו, ומובן ביותר מדוע רש"י מדגיש שרק באותה השעה כשרים היו. (בשם ר' יצחק חריף)

"אני ד' דיברתי אם לא זאת אעשה לכל העדה הרעה הזאת ושם ימותו"

לכאורה קשה: הלא חטא העגל חמור מחטא המרגלים, ומדוע במעשה העגל הקב"ה בלח לבסוף וביטל את העונש המיידית אך בחטא המרגלים לא הועיל דבר? אלא, בחטא העגל עדיין לא ידעו ישראל שתועיל תשובה לחטא כה חמור, ולכן נשבר ליבם בקרבם מאד ותשובתם הייתה ממעמקים ונתקבלה ברצון. לעומת זאת, בחטא המרגלים, כבר למדו מניסיונם שהתשובה מועילה וחשבו שיעשו תשובה ומיד תכופר עונשם, עד כדי כך שאמרו בבטחה: "הננו ועלינו אל המקום אשר אמר ד'", והיה חסר לתשובה שעשו את אותו הסממן של רוח נשברה, ולכן לא נתקבלה במרום שיעיקר התשובה היא רוח ולב נשברים. (ר' יחזקאל מקוזמיר) וכן מובא בשם רש"ב מפשיסחא על הפסוק: "ויתאבלו העם מאד" שניסו לעשות תשובה בדרך של 'אחטא ואשוב' ולכן לא עלתה בידם.

"ולא תתורו אחרי לבבכם"

ידועה הדרשה על הפסוק: "ואהבת את ד' אלקיך בכל לבבך" שהכוונה לשני היצרים הטוב והרע, ועל משקל זה יש להבין מדוע כאן כתוב שאין לתור אחרי 'לבבכם' -שני היצרים, וכי אין לתור אחר היצר הטוב? אלא, כלל יש בידינו ש'אל תהי צדיק הרבה' שלעיתים נסחף האדם אחר יצרו הטוב מדי ומרבה בחומרות שאינו יכול לעמוד בהם, ותופס מדרגות גבוהות ולבסוף נופל. כמו שכתבו (תענית יא.) שהיושב בתענית נקרא חוטא, ולכן לעיתים: "ולא תתורו" גם אחרי היצר הטוב. (מעין גנים)

"ויניחו אותו במשמר"

בשו"ע (או"ח של"ט ד') כתוב שאין דנין בשבת. וכותב שם הרמ"א במקום: 'ולכן אסור לתפוס ולהכניס לבית הסוהר מי שנתחייב איזה עונש כדי שלא יברח'. ויש לבאר כיצד כלאו בשבת את מקושש העצים והרי מבואר שאסור לכלוא אדם בשבת משום שנכלל באיסור לדון בשבת? ויש לומר: א. עדיין לא תיקנו חכמים שאין דנים בשבת. ב. אסורוהו במוצאי שבת. (רבינו בחיי) ג. אולי נאסרה חבישה מצד עונש ולא מצד שלא יברח. ד. הביאו אנשים למקומו כדי להשגיח עליו. ה. מחלל שבת מותר. ו. הביאוהו אל בית המדרש כמנהג כולם מדי שבת בשבתו, ושם השגיחו עליו. (חיי משה) ז. עשו כך כדי לגדור את עניין חילול השבת. ח. בגלל שהתרו בו שלא יחלל את השבת ובכל אופן חילל, חבשוהו כדי למנוע ממנו חילולי שבת נוספים. ט. משום שלא ידעו איזו מיתה לפסוק לו, שוב אין איסור לחבוש אותו מפני שכל האיסור נובע מחשש שיבואו לכתוב גזר דין. (הרי בשמים) ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן שבת' תשע"ט

העלון מוקדש לע"נ
רבקה בת יסכה ע"ה
ת.ג.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביי' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

- התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. שם אחד מילידי הענגק
 - ב. הימים בהם נשלחו המרגלים היו ימי _____
 - ג. שמות שלושה מהמרגלים
 - ד. ד' המית במגפה את המרגלים מוצאי _____ הארץ
 - ה. מידת נפח לנוזלים (שמן ויין)
 - ו. מה עשו העם כשגודע להם עונשם? (לשון הפסוק)
 - ז. המרגלים כרתו בנחל אשכול
 - ח. העמלקי והכנעני הכו את המעפילים עד ה-
 - ט. יהושע וכלב אמרו ש- "_____ הארץ מאד מאד"
 - י. המקריב נדר או נדבה צריך להביא עמו גם _____
 - כ. השי"ת הבטיח לו שזרעו יירש את חברון
 - ל. מילה נרדפת למילה "לרגל"
 - מ. המרגלים אמרו שראו בארץ אנשי _____
 - נ. אביו של יהושע (או: אביו של אחד המרגלים)
 - ס. מרכיב עיקרי במנחה
 - ע. ממנה מפרישים חלה
 - פ. המרגלים הביאו והראו למשה וכל העם מ- _____
 - צ. "סר _____ מעליהם"
 - ק. ממקום זה במדבר פארן נשלחו המרגלים
 - ר. המרגלים הביאו איתם, מהארץ להראות לעם
 - ש. חברון נבנתה _____ שנים לפני צוען מצרים
 - ת. המרגלים הביאו איתם, מהארץ להראות לעם

חידון א' ת' הפוך

- התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה
- א. אביו של מרגל שבט בנימין, פלטי
 - ב. "הלוא _____ לנו _____ מצרימה"
 - ג. 'ציצית' בגימטריא + 8 חוטים + 5 קשרים =
 - ד. שמו של מקושש העצים (ע"פ המסורת)
 - ה. עונשו של המחלל שבת במזיד
 - ו. יהושע וכלב _____ את בגדיהם אחר דברי המרגלים
 - ז. "וטפכם אשר אמרתם _____ יהיה"
 - ח. "ועתה יגדל נא _____ ד'"
 - ט. שמו של מרגל שבט שמעון
 - י. שמותם של שניים מילידי הענגק
 - ך. השי"ת אמר למשה- "סלחתי _____"
 - ל. המרגלים הביאו מארץ ישראל במוט
 - ם. המרגלים אמרו שראו בעינינו ובעיניהם כ- _____
 - ן. יש להרים תרומה מן החלה כתרומת _____
 - ס. "_____ כלב את העם אל משה" (רמז: זישקיט, זישיתיק)
 - ע. מרגל שבט ראובן
 - ף. אביו של מרגל שבט יששכר, יגאל
 - ץ. אדם כשר, מכונה כך- (ע"פ רש"י)
 - ק. עם שיושב, בארץ הנגב
 - ר. ד' רצה להרוג את בני"ב-
 - ש. המעפילים המרו את דבר ד' והעפילו אל _____ ההר
 - ת. המרגלים ראו בא"י ערים _____

ואלה שמות

"שלה לך אנשים"

מה היה שמה של אשתו של שלח (המוזכר בפרשת נח)? (התשובה במדור התשובות)

מן המדרש

וכן אתה מוצא בדרכי המקום, שכל החביב מחבירו קודם את חבירו. תורה לפי שחביבה מכל, נבראה קודם לכל, שנאמר: "ד' קנני ראשית דרכו", ואומר: "מעולם נסכתי מראשי". בית המקדש לפי שחביב מכל, נברא לפני כל. שנאמר: "כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו". ארץ ישראל שחביבה מכל נבראת קודם לכל, שנאמר: "עד לא עשה ארץ וחוצות וראש עפרות תבל", "ארץ" אלו שאר ארצות, "וחוצות" אלו מדברות "תבל" זו ארץ ישראל, רבי שמעון בן יוחאי אומר: "תבל" זו ארץ ישראל, שנאמר "משחקת בתבל ארצו", ולמה נקרא שמה תבל שהיא מתובלת בכל, שכל הארצות יש בזו מה שאין בזו, אבל ארץ ישראל אינה חסרה כלום, שנאמר: "לא תחסר כל בה". דבר אחר, "תבל" על שם תבלין שבתוכה וזו תורה, שנאמר: "בגוים אין תורה", מכאן שהתורה בארץ ישראל. וכן אתה מוצא בסנחריב כשבא לפתות את ישראל, אמר להם: "עד בואי ולקחתי אתכם אל ארץ כארצכם", אל ארץ יפה מארצכם לא כתוב, אלא: "אל ארץ כארצכם", והלא דברים קל וחומר אם מי שבא לומר שבחה של ארצו לא אמר גנות על ארץ ישראל, קל וחומר לשבחה של ארץ ישראל. רשב"י אומר, שוטה היה זה שלא היה יודע לפתות, משל לאדם שהלך לישא אישה ואמר לה: 'אביך עשיר ואני עשיר, אביך מאכילך בשר ודגים ומשקך יין ישן, ואני מאכילך בשר ודגים ומשקך יין ישן', - אין זה פיתוי, כיצד הוא פיתוי, אומר לה 'אביך הדיוט ואני מלך, אביך עני ואני עשיר, אביך מאכילך ירק וקטניות ואני מאכילך בשר ודגים ומשקך יין ישן, אביך מוליכך ברגל ואני מוליכך במרכבה', והלא דברים קל וחומר: ומה אם מי שבא לומר שבחה של ארצו לא אמר גנותה של ארץ ישראל, קל וחומר לשבחה של ארץ ישראל. כיוצא בו, כתוב: "צידנים יקראו לחרמון שריון", ובמקום אחר כתוב: "עד הר שיאן הוא חרמון" נמצא ארבע שמות יש לו, מפני שהיו ארבע מלכויות מתכחשות וכל אחת קראתו על שמה. וקל וחומר ומה אם פסולת ארץ ישראל ארבע מלכויות מתכחשות עליה, קל וחומר לשבחה של ארץ ישראל. (ע"פ ילקו"ש)

מילה בפרשה

**המלך שכח בכנסו,
להביא כלי למקומו,
למלאותו במים צלולים,
או אולי בחלילים.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

"ויניחו אותו במשמר"

על מי עוד נאמר בתורה שהניחו אותו 'במשמר'?

מצאו נא בפרשה:

1. שני שמות המורכבים מאותן האותיות.
2. פסוק שמתחיל ומסתיים באות מ'.
3. פסוק שמתחיל ומסתיים באותן שלושת המילים.
4. מילה עם אות גדולה (רבתי).
5. מילה המופיעה פעמיים ברצף. (2)
6. אות המופיעה פעמיים ברצף. (10 תשובות)
7. אדם ששמו ניתן לקריאה אף מסופו לתחילתו.

מי היה אביהם של ילידי הענק, אחימן ששי ותלמי?

"והימים ימי ביכורי ענבים"

מובא בשם האר"י שמצוות ביכורים היא כפרה על חטא המרגלים, מפני שהמרגלים חטאו בגלל שמאסו בטוב ואילו מצוות ביכורים באה להראות את חיבת הארץ. אף לכן נוהגת מצוות ביכורים רק בשבעת המינים שבהם נשתבחה הארץ, וכך אף כותבת המשנה: כיצד מפרישין הבכורים. יורד אדם בתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, אשכול שבכר, רמון שבכר' - דווקא פירות אלו שבהם חטאו והביאו להראות שפירותיה משונים וכך יושביה משונים. לכן אומרים בפרשת ביכורים: "ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתן לי ד'", "ועתה הוא לשון תשובה לתקן את חטא המרגלים ולהראות את שבח הארץ. ועוד, 'מביא ביכורים' בגימטריא שווה לחטא מרגלים'.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת שלח מסופר בעיקר על המרגלים. אך יהושע וכלב אמרו: "טובה הארץ מאד מאד".

בפרשת שלח ישנם 119 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"הלא טובה היא מאד" = בגימטריא = 119

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: כמה טעמים היו במקו? - כמנין מתוק (546), שכתוב: "ופריו מתוק לחכי". (פירוש הרוקח) **לסדר את הפרשה** - "טובה הארץ מאד מאד". **חידון א' ת'** - אחימן, ביכורי ענבים, גדי גאואל גדיאל, דיבת, הין, ויתאבלו, זמורה, חרמה, טובה, יין, כלב, לתור, מידות, נון, סולת, עיסה ועריסותיכם, פרי הארץ, צילם, קדש, רימון, שבע, תאנה. **חידון א' ת' הפוך** - רפוא, טוב שוב, תרי"ג, צלפחד, סקילה, קרעו, לבו, כה, שפט, ששי תלמי, כדברך, אשכול, חגבים, גורן, ויהס, שמוע, יוסף, עץ, עמלק, דבר, ראש, בצורות. **שעשועי דאורייתא** - שר המשקים ושר האופים (וממילא אף יוסף), אחי יוסף ושמעון, ואת המקלל. 1. יוסף ו-ופסי. 2. "מראשית ערסתיכם תתנו לד' תרומה לדרתיכם". 3. "אני ד' אלוקיכם אשר הוצאתי אתכם... אני ד' אלוקיכם". 4. "יגדל נא". 5. "יום יום", "מאד מאד". 6. בבקר, שגגה, ההר, ניחה, היינו, ככה, ממדבר, עננך, ששי, תתורו. 7. "יהושע: וישלח". 8. "נון". **ואלה שמות** - מלכה בת כביר. **מילה בפרשה בהעלותך** - גד. "שפר עליו מזלו" - מזל=גד, "שמעבר לנהר גורלו" - שבת גד שקיבל את נחלתו מעבר לירדן, "וכשאכל את עיגולו" - המן היה כורע גד (עגול), "זכר שזה הפך מאכלו" - האספסוף נזכרו בדג (הפך מגד) שאכלו. **טמונות בפרשה** - 1. "ומן הרימונים" (יג,כג). 2. "היש בה עץ אם אין?" (עם עין) (יג,כ). 3. "עין בעין" (יד,יד). 4. "אנשי מידות" (יג,לב). 5. "מצרים" (יג,כב). 6. "סר צילם" (יד,ט). 7. "כחגבים" (יג,לג). 8. "ילידי הענק" (יג,כב). 9. "במשמר" (טו,לד). 10. "יושב על היים" (יג,כט). 11. "אפס כי עז" (יג,כח). 12. "וירגמו אותו באבנים" (טו,לו), "לרגום אותם באבנים" (יד,י). 13. "עד חברון" (יג,כב). 14. פיזוחים - 'הבפצחין' (אונקלוס יג,כט). 15. "השמנה היא אם רזה" (יג,כ). **טמונות בהפטרה** - 1. "ותורידם בחבל" (ב,טו). 2. "השער לסגור" (ב,ה). 3. "ושמה רחב" (ב,א). 4. "תקשר את תקות השני בחלון" (ב,כא). **שאלה לשלח השבת במדבר** - שאלנו: מדוע בשולחן ובמזבח הזהב כתוב "ושמו את בדי", ואילו בארון ובמזבח החיצון כתוב: "ושמו בדי"? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. אולי משום שלארון היו בדים מסוימים וניכרים במראם. (עבים יותר בצדדים) וכן למזבח הנחושת היו בדים גדולים ועבים יותר כדי להרים את המזבח ולרוקנו מכל העפר ואין צריך לומר שהיו מצופים נחושת ושונים במראם. אך בשולחן ובמזבח הזהב, הבדים היו נראים כלפי חוץ דומים לגמרי ולכן בהם הדגישה התורה: "ושמת את בדי". (-או כדי שלא יחליפו בין הבדים או כדי לומר שניתן להחליף כי 'את' הוא לשון ריבוי ויל"ע) (ט"ב). 2. היכן שנאמר שהיו 'בתים לבדים' שם כתוב ושמו **את** בדיו לרבות את הבתים לבדים. (בעה"ט) 3. היכן שיש פרנסה (השולחן המזבח הזהב שהקטורת סגולה לעשירות) מוסיפים את המילה את כדי לרמוז לתורה שהיא מא' ועד ת' שהרי אם אין תורה אין קמה. (פרדס רימונים) 4. היכן שהיו צריכים רק לסדר את הבדים קודם ההכנסה לכיסוי, לא כתוב 'את'. שבארון הבדים היו בו ולא סרו ממנו ובמזבח הנחושת היו צריכים לפני הכיסוי להוציא את העפר והשתמשו לשם כך בבדים, וכבר היו בפנים ורק היו צריכים לסדרם היטב באמצע במקומותיהם שנית. (ע"פ הרמב"ן, המהר"ל דיסקין, הרדב"ז ועוד) 5. הבדים של הארון והמזבח הנחושת היו חשובים בפני עצמם ולא היו תפלים לכליהם כמו בשולחן ובמזבח הזהב, שהרי טבעות הארון היו קבועות בו, ומזבח הנחושת לא היה שם כלי שרת עליו ובכלל חיברו את הטבעות למכבר שהיה כלי נוסף שהולבש על המזבח. (ושימשו את המזבח רק כשהיה ריק מעפר ולא היה במצב של 'מזבח' מתוקן) (גנת אגוז, למסבר קראי) 6. הטבעות בארון ובמזבח החיצון היו חשובות מצד עצמן כחלק מהכלים, בשונה מהשולחן וממזבח הזהב ששם כתוב במפורש על הטבעות שהיו 'בתים לבדים' דהיינו כל תכליתן היא לשמש את הבדים, ומכאן שורש החילוק.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

באתרים: באתרים: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) 'תורת יוסף' ו'דרשו'.

בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

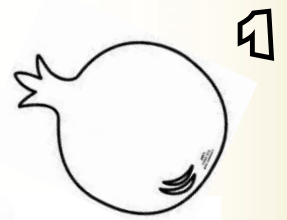
זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגלי קשה

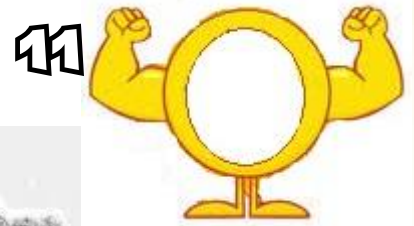
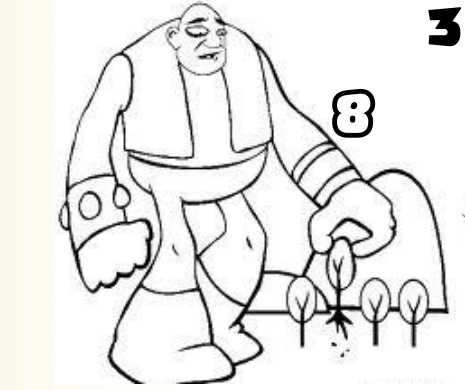
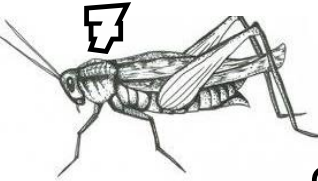
4 S-M-L-XL

1
5
6

9

12

11

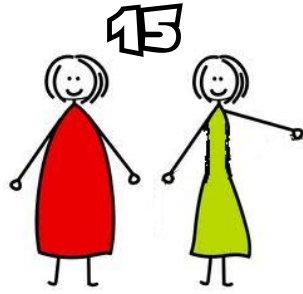
14

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"שטו העם" (יא,ח)

15

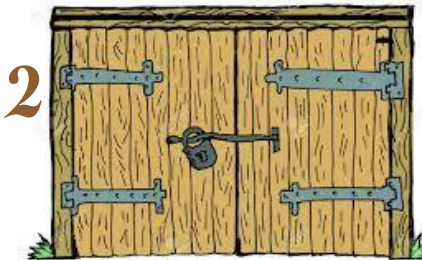
הפטרת שלח

"וישלח יהושע" (יהושע ב, א - כד)

טמונות בהפטרה

3

2

1

4

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775